

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ІМ. Б. Д. ГАВРИЛИШИНА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІНІМВ
ім. Б. Д. Гаврилишина

Ірина ІВАЩУК
2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора з науково-педагогічної
роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни

«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ
(АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ)»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 03 Гуманітарні науки

спеціальність – 035 Філологія

спеціалізація – 035.041 Германські мови та літератури (переклад
включно), перша - англійська

Освітньо-професійна програма – «Бізнес-комунікації та переклад»

Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

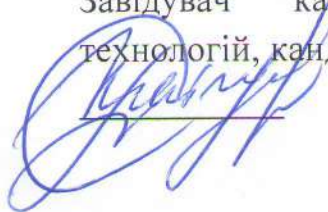
Форма навчання	Курс	Семестр	Практичні (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екз. сем	Залік сем.
Денна	2	3	28	2	4	56	90	3	-

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія, затвердженої вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 15.06.2022 р.).

Робочу програму склала доцент кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, канд. пед. наук, доцент Інна ШИЛІНСЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, протокол №1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, кандидат філологічних наук, доцент Людмила КРАЙНЯК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 035 Філологія, протокол № 1 від 29 серпня 2023р.

Голова групи
забезпечення спеціальності,
к. філол. н., доцент

Світлана РИБАЧОК

Гарант ОПП,
к. філол. н., доцент

Наталія РИБІНА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія і практика науково-технічного перекладу(англійською мовою)»

1. Опис дисципліни «Теорія і практика науково-технічного перекладу(англійською мовою)»

Дисципліна «Теорія і практика науково-технічного перекладу (англійською мовою)»	СВО, галузь знань, спеціальність, спеціалізація,	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS: 3	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Нормативна дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання: англійська
Кількість залікових модулів: 4	Галузь знань – 03 Гуманітарні науки	Рік підготовки: 2 Семестр: 3.
	Спеціальність – 035 Філологія	
Кількість змістових модулів: 2	Спеціалізація - 035.041 Германські мови та література (переклад включно), перша - англійська	Практичні заняття: 28 год.
Загальна кількість годин: 90 год.	Освітньо-професійна програма – «Бізнес-комунікації і переклад»	Самостійна робота: 56 год. Тренінг / КПІЗ: 4 год. Індивідуальна робота: 2 год.
Тижневих годин: 6,4 год., з них аудиторних: 2 год.		Вид підсумкового контролю: екзамен (3 сем.),

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія і практика науково-технічного перекладу(англійською мовою)»

Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Теорія і практика науково-технічного перекладу (англійською мовою)» є формування та розвиток у студентів навичок перекладу науково-технічної літератури; формування умінь опрацювання та презентації текстів науково-технічної тематики (здійснення усного або письмового повного перекладу, реферативного, анотаційного перекладу).

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія і практика науково-технічного перекладу (англійською мовою)» є ознайомлення студентів із:

- граматичними та лексичними особливостями перекладу науково-технічної літератури;
- жанрово-стилістичними особливостями текстів науково-технічної тематики;
- основними видами і формами перекладу науково-технічної літератури.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

СК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни «Теорія і практика науково-технічного перекладу (англійською мовою)» базується на знаннях і навичках, які отримали студенти у процесі вивчення філологічних дисциплін під час першого року навчання в університеті.

Результати навчання

РН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.

РН 14. Використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

РН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ(АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ)»

Змістовий модуль 1. Граматичні особливості науково-технічного перекладу

Тема 1. Основні положення перекладу науково-технічного літератури

Тема 2. Переклад інфінітива та інфінітивних конструкцій

Тема 3. Переклад герундія і герундіальних зворотів

Тема 4. Переклад дієприкметника та дієприкметникових конструкцій

Тема 5. Передача значень синтаксичних конструкцій

Література: [1, 3, 4, 5, 8, 9].

Змістовий модуль 2. Лексичні та жанрово-стилістичні особливості науково-технічного перекладу

Тема 6. Лексичні проблеми науково-технічного перекладу (способи перекладу лексичних одиниць, спеціальні значення загальнонародних слів у науково-технічних текстах, переклад інтернаціоналізмів і псевдоінтернаціоналізмів, переклад сталих необразних фраз, переклад образної фразеології)

Тема 7. Науково-технічні терміни та труднощі їх перекладу

Тема 8. Перекладацькі лексичні трансформації

Тема 9. Переклад науково-технічної документації

Тема 10. Переклад наукових статей і публікацій

Література: [1, 2, 3, 4,5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13].

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «Теорія і практика науково-технічного перекладу(англійською мовою)»

Денна форма навчання

	Кількість годин				
	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг, КПЗ	Контрольні заходи
<i>Змістовий модуль 1. Граматичні особливості науково-технічного перекладу</i>					
Тема 1. Основні положення перекладу науково-технічного літератури	2	4	1		Поточне опитування
Тема 2. Переклад інфінітива та інфінітивних конструкцій	2	4			
Тема 3. Переклад герундія і герундіальних зворотів	2	4			
Тема 4. Переклад дієприкметника та дієприкметникових конструкцій	4	4			
Тема 5. Передача значень синтаксичних конструкцій	2	4			

Змістовий модуль 2. Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні особливості науково-технічного перекладу					
Тема 6. Лексичні проблеми науково-технічного перекладу (способи перекладу лексичних одиниць, спеціальні значення загальнонародних слів у науково-технічних текстах, переклад інтернаціоналізмів, псевдоінтернаціоналізмів, переклад сталих необразних фраз, переклад образної фразеології)	4	8	1	4	Поточне опитування
Тема 7. Науково-технічні терміни та труднощі їх перекладу	4	6			
Тема 8. Перекладацькі лексичні трансформації	2	6			
Тема 9. Переклад науково-технічної документації та патентів	2	8			
Тема 10. Переклад статті з науково-технічної тематики. Анотаційний та реферативний переклад	4	8			
РАЗОМ	28	56	2	4	90

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Практичне заняття 1.

Тема 1. Основні положення перекладу науково-технічного літератури

Мета: ознайомити студентів з основними поняттями науково-технічного дискурсу, особливостями науково-технічної літератури, видами науково-технічних текстів та послідовністю роботи з ними.

1. Визначення основних понять курсу.
2. Науково-технічний текст як об'єкт перекладу.
3. Основні види та структура науково-технічних текстів.
4. Послідовність роботи з текстом.

Література: [1,2, 3,4,8,9].

Практичне заняття 2.

Тема 2. Переклад інфінітива та інфінітивних конструкцій

Мета: формувати вміння адекватного перекладу інфінітиву та інфінітивних конструкцій у науково-технічних текстах.

1. Переклад інфінітиву у функції підмета.
2. Переклад інфінітиву у функції додатка.
3. Переклад об'єктного предикативного інфінітивного звороту.

Література: [1, 2, 3,4,5].

Практичне заняття 3.

Тема 3. Переклад герундія і герундіальних зворотів

Мета: формувати уміння адекватного перекладу герундія і герундіальних зворотів у науково-технічних текстах.

1. Переклад герундія у функції підмета.
2. Переклад герундія у функції додатка.
3. Переклад герундія у функції обставини.
4. Герундіальний зворот.

Література: [1, 2, 3,4,5].

Практичне заняття 4, 5.

Тема 4. Переклад дієприкметника та дієприкметникових конструкцій

Мета: формувати уміння адекватного перекладу дієприкметника та дієприкметникових конструкцій у науково-технічних текстах.

1. Дієприкметник I та дієприкметниковий зворот.
2. Дієприкметник II та дієприкметниковий зворот.
3. Звороти зі сполучними словами *given* та *granted*, утвореними від дієприкметника II.

Література: [1, 2, 3,4,5].

Практичне заняття 6.

Тема 5. Передача значень синтаксичних конструкцій

Мета: формувати уміння адекватного перекладу синтаксичних конструкцій у науково-технічних текстах.

1. Конструкції логічної емпізи.
2. Порівняльні та псевдопорівняльні конструкції.
3. Каузативні конструкції.
4. Конструкції з запереченням.

Література: [1, 2, 3,4,5].

Практичне заняття 7, 8.

Тема 6. Лексичні проблеми науково-технічного перекладу (способи перекладу лексичних одиниць, спеціальні значення загальнонародних слів у науково-технічних текстах, переклад інтернаціоналізмів і псевдоінтернаціоналізмів, переклад сталих необразних фраз, переклад образної фразеології)

Мета: ознайомити студентів зі способами перекладу лексичних одиниць, загальнонародних слів у науково-технічних текстах, розвивати гнучкість мислення під час вибору адекватного лексичного відповідника.

1. Словникові відповідники.
2. Транскодування, калькування.
3. Контекстуальна заміна, смисловий розвиток.
4. Антонімічний переклад, описовий переклад.
5. Спеціальні значення загальнонародних слів у науково-технічних текстах.
6. Переклад інтернаціоналізмів і псевдоінтернаціоналізмів.
7. Переклад сталих необразних фраз, переклад образної фразеології.

Література: [1, 2, 3,4,5,6,7].

Практичне заняття 9,10.

Тема 7. Науково-технічні терміни та труднощі їх перекладу

Мета: ознайомити студентів зі способами словотвору науково-технічних термінів, труднощами, що виникають під час перекладу науково-технічних термінів.

1. Міжгалузева і внутрішньогалузева омонімія термінів.
2. Переклад префіксальних термінів.
3. Переклад суфіксальних термінів.
4. Переклад складних термінів.

[1, 2, 3,4,5, 6,7,8,12].

Практичне заняття 11.

Тема 8. Перекладацькі лексичні трансформації

Мета: ознайомити студентів з можливостями та доцільністю використання перекладацьких лексичних трансформацій у науково-технічних текстах, розвивати гнучкість мислення під час вибору адекватного способу перекладу.

1. Конкретизація значення слова.
2. Генералізація значення слова.
3. Додавання слова, вилучення слова.
4. Перестановка слова.

Література: [1, 2, 3,4,5].

Практичне заняття 12.

Тема 9. Переклад науково-технічної документації та патентів

Мета: формувати навички перекладу текстів науково-технічних літератури (патенти, технічні інструкції, технічна реклама).

1. Переклад технічних інструкцій і технічної реклами.
2. Переклад патентів.

Література: [1, 2,3,4,5, 13].

Практичне заняття 13, 14.

Тема 10. Переклад статті з науково-технічної тематики. Анотаційний та реферативний переклад

Мета: формувати навички перекладу текстів наукової статті з різних галузей науки і техніки.

1. Повний письмовий переклад.
2. Реферативний переклад.
3. Анотаційний переклад.

Література: [1,2,3,4,7,10,11].

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ(АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ)»

1. Повний письмовий переклад науково-технічної статті
2. Реферативний переклад текстів науково-технічної тематики

3. Написання анотації англійською мовою до статті на науково-технічну тематику

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота передбачає опрацювання теоретичного матеріалу та виконання практичних завдань, що спрямовані на поглиблення знань та навичок, які здобуваються і формуються під час аудиторної роботи. При цьому студенти повинні мати можливість самостійно проконтролювати результати навчання, для чого їм рекомендується відповідна наукова, науково-методична, довідкова та періодична література. Крім того, виконання завдань для самостійної роботи підвищує відповідальність студентів за якість власної професійної підготовки. Самостійно засвоєний матеріал виноситься на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять) тощо.

Самостійна робота з дисципліни «Теорія і практика науково-технічного перекладу (англійською мовою)» здійснюється у таких формах:

- 1) опрацювання запропонованої літератури;
- 2) пошук необхідної інформації (Інтернет-джерела, електронні, паперові носії інформації)
- 2) аналіз, синтез інформації;
- 3) використання опрацьованої інформації під час занять.

До кожної теми пропонуються окремі питання для самостійного опрацювання студентами. Вони підлягають вивченню у рекомендованій послідовності після уважного опрацювання матеріалу, передбаченого для аудиторної роботи. При виникненні незрозумілих питань студентам рекомендується звертатися за консультаціями до викладача з метою отримання необхідних роз'яснень щодо організації самостійної роботи та можливого розширення списку літературних джерел.

№	Тематичний контекст
1	Основні положення перекладу науково-технічного літератури
2	Міжкультурна комунікація в науково-технічному контексті
3	Переклад герундія і герундіальних зворотів
4	Переклад інфінітива. Об'єктний предикативний інфінітивний зворот. Інфінітивна конструкція з прийменником <i>for</i>
5	Переклад дієприкметника I, II. Об'єктний предикативний дієприкметниковий зворот
6	Передача значень синтаксичних конструкцій
7	Способи перекладу лексичних одиниць
8	Спеціальні значення загальнонародних слів у науково-технічних текстах
9	Переклад інтернаціоналізмів, псевдоінтернаціоналізмів
10	Переклад сталих необразних фраз, переклад образної фразеології у науково-технічних текстах

11	Переклад назв, слів реалій у науково-технічних текстах
12	Переклад суфіксальних та префіксальних термінів в науково-технічних текстах
13	Переклад складних термінів в науково-технічних текстах
14	Переклад метафоричних термінів в науково-технічних текстах
15	Використання перекладацьких лексичних трансформацій в науково-технічних текстах
16	Особливості перекладу технічної документації Переклад технічних інструкцій і технічної реклами
17	Переклад патентів
18	Специфіка перекладу статті з науково-технічної тематики
19	Анотаційний та реферативний переклад
20	Автоматизований переклад науково-технічних текстів

8. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

Тематика, завдання та структура тренінгу

Тренінг: Практика усного та письмового двостороннього перекладу текстів науково-технічної літератури (наукових статей, технічних інструкцій, технічної реклами)

Мета тренінгу: формування умінь і навичок адекватного перекладу текстів науково-технічної літератури, розвиток умінь і навичок опрацювання та презентації текстів науково-технічної тематики (здійснення усного або письмового повного перекладу, реферативного, анотаційного перекладу).

Завдання тренінгу: розвиток у студентів здатності аналізувати, систематизувати й інтерпретувати текстову інформацію, здатності обирати необхідну перекладацьку стратегію та вільно оперувати спеціальною термінологією під час усного та письмового перекладу з англійської мови на українську та навпаки.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Теорія і практика науково-технічного перекладу (англійською мовою)» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- оцінювання результатів КПЗ;
- оцінювання результатів виконання самостійної роботи;
- модульна контрольна робота;
- екзамен.

10. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Теорія і практика науково-технічного перекладу (англійською мовою)» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

3 семестр

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
1. Опитування під час практичних занять: виконання завдань з усного перекладу (теми 1-5) – 6 балів за тему, макс. 30 балів; виконання завдань з письмового перекладу (теми 1-5) – 6 балів за тему, макс. 30 балів. 2. Модульна контрольна робота – 4 завдання, 10 балів за завдання, макс. 40 балів	1. Опитування під час практичних занять: виконання завдань з усного перекладу (теми 6-10) – 6 балів за тему, макс. 30 балів; виконання завдань з письмового перекладу (теми 6-10) – 6 балів за тему, макс. 30 балів. 2. Модульна контрольна робота - 4 завдання, 10 балів за завдання, макс. 40 балів	1. Написання та захист КПЗ - 50 балів. 2. Самостійна робота (теми 1-20) – 1 бал за тему, макс. 20 балів 3. Виконання завдань під час тренінгу – 3 завдання по 10 балів за завдання, макс. 30 балів	1. Тестові завдання (10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів. 2. Письмова робота - 80 балів: (2 завдання по 40 балів за завдання) – макс. 80 балів	

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор Epson EB-505, ноутбук	1-10
2.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft Office)	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2018. 656 с.
2. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Теорія і практика науково-технічного перекладу» для студентів спеціальності 035 «Філологія». Укладачі: І. Ф. Шилінська, Г. В. Чумак. Тернопіль: ФО-П Шпак В. Б. 2023. 55 с.
3. Методична розробка з дисципліни «Теорія і практика науково-технічного перекладу»: завдання для проведення практичних занять для студентів спеціальності 035 «Філологія» / Укладач: І. Ф. Шилінська. Тернопіль: ФО-П Шпак В. Б. 2023. 38 с.
4. Методичні рекомендації з дисципліни «Теорія і практика науково-технічного перекладу» для студентів спеціальності 035 «Філологія» / Укладач: І. Ф. Шилінська. Тернопіль: ФО-П Шпак В. Б. 2022. 83 с.
5. Скребкова-Пабат М. А. Технічний переклад: елементи теорії та практики: навч. посібник. Львів: «Новий світ-2000», 2020. 204 с.
6. Downing D., Covington M. A. Dictionary of Computer and Internet Terms. Publisher: Barrons Educational Services; Twelfth edition. 2017. 584 p.
7. McCarthy M., O'Dell F. Academic Vocabulary in use. Cambridge University Press. 2nd Ed., 2016. 176 p.
8. Mitchel J. B. A., Florescu-Mitchel. A. I. A practical guide to scientific and technical translation: Publishing Style and Terminology. World Scientific. 2022. 173 p.
9. Olohan M. Scientific and Technical Translation. Routledge, 2015. 262 p.
10. International Journal of Computing URL: <https://www.computingonline.net/computing/issue/archive>
11. Iryna Khomytska, Vasyl Teslyuk, Iryna Bazylevych, Inna Shylinska. Approach for minimization of phoneme groups in authorship attribution. *International Journal of Computing*. 2020. Volume 19. Issue 1. P. 55 – 62.
URL: <https://computingonline.net/computing/article/view/1693/893>
12. Shylinska I. Ways of Information Technology Terminology Formation. *Південний архів. Філологічні науки: Збірник наукових праць*. Випуск LXXVIII. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. С.89 – 92.
URL: <https://pa.journal.kspu.edu/index.php/pa/article/view/579>
13. Patent translations: Filing vs. Information. Access mode: URL: <https://www.accreditedlanguage.com/translation/patent-translations-filing-vs-information/>